

MILLIY QADRIYATLAR VA MA'NAVIY MEROS" JAMIYATINING TARAQQIYOTDAGI O'RNI

Doston Obloqulov
O'ktamovich

O'zbekiston respublikasi ichki ishlar vazirligi
Buxoro akademik litseyi tarix fani o'qituvchisi

Abstract

Ushbu ilmiy maqolada Milliy qadriyatlar va ma'naviy meros jamiyati xalqlar taraqqiyotida qanday muhim rol o'ynashi haqida so'z boradi. U mamlakatning madaniy, axloqiy va ma'naviy asoslarini saqlash va targ'ib qilish ijtimoiy hamjihatlikka, iqtisodiy taraqqiyotga va umumiy farovonlikka qanday sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkinligini o'rganadi. Ko'p tarmoqli yondashuv orqali ushbu tadqiqot milliy qadriyatlar va ma'naviy meros bilan mustahkam bog'liqlik barqaror rivojlanish va o'sishga yordam berishning turli usullarini o'rganadi.

Keywords : Jamiyat, milliy qadriyatlar, ma'naviy meros, taraqqiyot, madaniyat, o'zlikni anglash, barqarorlik

Kirish:

Milliy qadriyatlar va ma'naviy meros jamiyati xalqning madaniy o'ziga xosligi va tarixiy merosining mazmun-mohiyatini o'zida mujassam etgan. U avloddan-avlodga o'tib kelayotgan jamoaviy donolik, an'analar, e'tiqodlar va amaliyotlarning ombori bo'lib xizmat qiladi. So'nggi yillarda ushbu qadriyatlar va merosning butun dunyo bo'ylab jamiyatlarning rivojlanish traektoriyasiga chuqur ta'sirini e'tirof etish tobora ortib bormoqda. Ushbu maqola milliy qadriyatlar va ma'naviy merosning taraqqiyot va taraqqiyotga ko'maklashishdagi ko'p qirrali rolini o'rganishga qaratilgan.

Tarixiy kontekst va ahamiyati:

Tarix davomida sivilizatsiyalar o'zining asosiy qadriyatlari va ma'naviy merosini asrab-avaylash va kelajak avlodlarga yetkaza olganida gullab-yashnagan. Ushbu madaniy langarlar uzluksizlik va tegishlilik tuyg'usini ta'minlaydi, individual va jamoaviy o'ziga xoslikni shakllantiradi. O'tmish saboqlaridan kelib chiqib, ota-bobolar erishgan yutuqlarni hurmat qilish orqali jamiyatlar taraqqiyot va innovatsiyalar uchun mustahkam poydevor yaratishi mumkin. Milliy qadriyatlar va ma'naviy merosni asrab-avaylash nafaqat madaniy xilma-xillikni saqlash, balki jamiyatning hamjihatligi va zamonaviy muammolarga chidamliligini mustahkamlashda ham muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy uyg'unlik va o'ziga xoslik:

Milliy qadriyatlar va ma'naviy merosning asosiy rollaridan biri ijtimoiy hamjihatlikka ko'maklashish va turli xil aholi o'rtasida daxldorlik tuyg'usini rivojlantirishdir. Umumiy an'analar, urf-odatlar va e'tiqodlarni nishonlash orqali jamiyatlar tafovutlarni bartaraf etishi va birlik tuyg'usini rivojlantirishi mumkin. Bu hamjihatlik barqaror rivojlanish uchun asos bo'lgan jamiyatlarda ishonch, hamkorlik va birdamlikni mustahkamlash uchun zarurdir. Bundan tashqari, milliy qadriyatlarga kuchli aloqadorlik odamlarga axloqiy kompas va ularning madaniy ildizlariga asoslanish orqali tez ijtimoiy o'zgarishlar va globallashtirishni boshqarishga yordam beradi.

Iqtisodiy rivojlanish va innovatsiyalar:

Milliy qadriyatlar va ma'naviy merosni asrab-avaylash iqtisodiy taraqqiyot va innovatsiyalarga ham katta ta'sir ko'rsatishi mumkin. An'anaviy bilim tizimlari, mahalliy amaliyotlar va madaniy resurslardan foydalanish orqali jamiyatlar o'sish va barqarorlik uchun yangi imkoniyatlarni ochishlari mumkin. Bundan tashqari, kuchli madaniy o'ziga xoslik tuyg'usi ijodkorlik, tadbirkorlik va iqtisodiy qiyinchiliklarga chidamlilikni ilhomlantirishi mumkin. An'anaviy donolikni zamonaviy texnologiyalar va amaliyotlar bilan integratsiyalashgan holda, davlatlar o'zlarining noyob madaniy kapitalidan innovatsiyalar va global maydonda raqobatbardoshlikni oshirish uchun foydalanishlari mumkin.

Qiyinchiliklar va imkoniyatlar:

Milliy qadriyatlar va ma'naviy meros jamiyati taraqqiyot uchun ko'plab imtiyozlarni taqdim etsa-da, tobora o'zaro bog'langan va tez o'zgarib borayotgan dunyoda muammolarga duch kelmoqda. Globallashtirish, urbanizatsiya va texnologik taraqqiyot an'anaviy qadriyatlar va merosga tahdid solib, madaniy eroziya va o'ziga xoslik inqiroziga olib keladi. Merosni asrab-avaylash bilan moslashish va taraqqiyotga bo'lgan ehtiyojni muvozanatlash siyosatchilar va hamjamiyatlar uchun juda qiyin vazifadir. Biroq, madaniy xilma-xillik, madaniyatlararo muloqot va barqaror rivojlanish amaliyoti taqdim etayotgan imkoniyatlardan foydalanish orqali jamiyatlar o'zlarining milliy qadriyatlari va ma'naviy merosidan yanada kengroq va farovon kelajakka intilishda kuch va mustahkamlik manbai sifatida foydalanishlari mumkin.

Jamiyat taraqqiyoti yo'lida qarama-qarshi bo'lgan milliy qadriyatlarni o'zaro uyg'unlashtirish murakkab va mashaqqatli vazifa bo'lib, puxta o'ylash, muloqot va umumiy til topishga intilish talab etiladi. Qarama-qarshi milliy qadriyatlarni bartaraf etish va jamiyat taraqqiyotini rag'batlantirish uchun qo'llanilishi mumkin bo'lgan bir nechta strategiyalar:

1. Dialog va muloqot:

Ochiq va konstruktiv muloqot qarama-qarshi milliy qadriyatlarni hal qilishda muhim ahamiyatga ega. Turli nuqtai nazarlarni eshitishga imkon beruvchi munozaralarni rag'batlantirish ushbu qarama-qarshi qadriyatlarning asosiy sabablarini tushunishga yordam beradi. Samarali muloqot orqali shaxslar va guruhlar umumiy tomonlarni topishlari va o'zaro tushunish va hurmatga erishishlari mumkin.

2. Birgalikda maqsadlarni aniqlash:

Qarama-qarshi tomonlar uchun umumiy asos bo'lib xizmat qilishi mumkin bo'lgan umumiy maqsadlar va qadriyatlarni aniqlashga e'tibor qarating. Ijtimoiy adolat, iqtisodiy farovonlik yoki ekologik barqarorlikni ta'minlash kabi umumiy maqsadlarni

ta'kidlab, qarama-qarshi milliy qadriyatlarni umumiy maqsad atrofida birlashtirish mumkin.

3. Murosaga erishish:

Qarama-qarshi qadriyatlarni to'liq yarashtirib bo'lmaydigan vaziyatlarda murosaga erishish va o'rta zamin topish foydali yechim bo'lishi mumkin. Bu boshqa masalalarda oldinga siljish uchun muayyan masalalarda yon berishni o'z ichiga olishi mumkin. Murosaga kelish jamiyat manfaatlarini shaxsiy manfaatlardan ustun qo'yishga tayyorlikni talab qiladi.

4. Madaniy xilma-xillik va inklyuzivlikni targ'ib qilish:

Jamiyatdagi madaniy xilma-xillikni qabul qiling va nishonlang. Turli milliy qadriyatlar ko'pincha o'ziga xos madaniy kelib chiqish va tarixiy tajribalardan kelib chiqishini tan oling. Inklyuzivlikni rag'batlantirish va turli nuqtai nazarlarni hurmat qilish orqali qarama-qarshi qadriyatlar plyuralistik jamiyatda uyg'un tarzda birga yashashi mumkin.

5. Ta'lim va xabardorlik:

Turli xil milliy qadriyatlarni tushunish va hurmat qilish muhimligini ta'kidlaydigan ta'lim va xabardorlik dasturlarini targ'ib qilish. Qarama-qarshi qadriyatlarining sabablari va ularning oqibatlari haqida ko'proq xabardorlikni oshirish orqali odamlar turli nuqtai nazarlarga nisbatan hamdardlik va bag'rikenglikni rivojlantirishlari mumkin.

6. Mediatsiya va nizolarni hal qilish:

Qarama-qarshi milliy qadriyatlardan kelib chiqadigan nizolarni hal qilish va hal qilish uchun vositachilik va nizolarni hal qilish mexanizmlaridan foydalanish. O'qitilgan mediatorlar nizolashayotgan tomonlar o'rtasidagi munozaralarni osonlashtirishi, ularga asosiy muammolarni o'rganishga yordam berishi va ularni o'zaro maqbul echimlarni topishga yo'naltirishi mumkin.

7. Qonunchilik va siyosatni ishlab chiqish:

Qarama-qarshi milliy qadriyatlar o'rtasidagi muvozanatni aks ettiruvchi qonunchilik va siyosatni ishlab chiqish. Turli istiqbollarni o'zida mujassam etgan asosiy tamoyillarni qo'llab-quvvatlaydigan qonunlarni qabul qilish orqali hukumatlar tinch-totuv yashash va jamiyat taraqqiyoti uchun asos yaratishi mumkin.

8. Ishonch va hamkorlikni mustahkamlash:

Qarama-qarshi milliy qadriyatlarga ega bo'lgan shaxslar va guruhlar o'rtasida ishonch va hamkorlikni rivojlantirish. Umumiy loyihalar va tashabbuslar bo'yicha hamkorlik va hamkorlikni rag'batlantirish ko'priklarni qurishga yordam beradi va farqlardan ustun turadigan umumiy tajribalar uchun imkoniyatlar yaratadi.

9. Doimiy qayta baholash va moslashish:

Ijtimoiy qadriyatlar statik emas va vaqt o'tishi bilan rivojlanishi mumkinligini tan oling. Mavjud qadriyatlar va me'yorlarni muntazam ravishda qayta ko'rib chiqing va o'zgaruvchan sharoitlar va yangi tushunchalarga javoban ularni moslashtirishga ochiq bo'ling. Moslashuvchanlik va o'zgarishlarga ochiqlik dinamik jamiyatda qarama-qarshi bo'lgan milliy qadriyatlarni boshqarish uchun zarurdir.

Ushbu strategiya va yondashuvlarni qo'llash orqali qarama-qarshi milliy qadriyatlarni jamiyat taraqqiyotiga yordam beradigan, birlikni mustahkamlaydigan va

xilma-xil va inklyuziv jamiyatning jamoaviy farovonligini ta'minlaydigan tarzda murosaga keltirish mumkin.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, "Milliy qadriyatlar va ma'naviy meros" jamiyati xalqlarning taraqqiyot yo'lini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Madaniy qadriyatlar va merosni saqlash, targ'ib qilish va rivojlanish strategiyalariga integratsiyalash orqali jamiyatlar ijtimoiy hamjihatlikni, iqtisodiy farovonlikni va barqaror taraqqiyotni qo'llab-quvvatlashi mumkin. Madaniy xilma-xillik boyligini qamrab olish va o'tgan avlodlar merosini e'zozlash shaxslar va jamoalarga murakkab muammolarni hal qilish va kelajak avlodlar uchun yanada inklyuziv va bardoshli jamiyat qurish imkoniyatini beradi. Kelajakka nazar tashlar ekanmiz, milliy qadriyatlarimiz va ma'naviy merosimizning azaliy qadriyatini taraqqiyot va taraqqiyotning poydevori sifatida e'tirof etish zarur.

Foydalanilga adabiyotlar:

1. Islom Karimov. "yuksak ma'naviyat yengilmas kuch" toshkent Ma'naviyat 2008
2. Milliy istiqlol goyasi va manaviyat asoslari Manaviyat 2015
3. Uz.denometr.com.Milliy istiqlol goyalarining tiklanishi va rivojlanishi
4. Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. To'shkwnt O'zbekiston 2017